

די ראָב עדגאַר אַלאַן פּאָ איבערגעזעצט: לייב ניידוס

ס'איז אינמיטן נאַכט געוועזן, כ'האַב מחשבות-פֿול געלעזן
אַלטע-אַלטע פֿאַליאַנטן, וואָס גערוט האָבן פֿאַר מיר;
כ'בין פֿון טרוים געווען געפֿאַנגען, ס'זענען קלאַנגען באַלד דערגאַנגען
נישט קיין קלאַרע ווייטע קלאַנגען, ווי אַ קלאַפּן אין מיין טיר;
„ס'מוז געוויס — האָב איך געמורמלט — קלאַפּן שטיל אַ גאַסט אין איר,
ס'קלאַפּט אַ גאַסט געוויס אין טיר“.

איך פֿאַרגעס נישט יענע שעה מער... איך געדענק פֿון האַרבסט דעם יאַמער,
אין קאַמין געטליעט קוילן האָבן, לויכטנדיק פֿאַר מיר...
ווי דערוואַרט האָב איך דעם מאַרגן! נאָר אומזיסט: ס'האַט ווער דערוואַרגן
יעדע טרייסט פֿאַר מייע זאַרגן, יעדן ענטפֿער וועגן איר,
מיין לענאָרן, וואָס פֿלעגט אַלע איבערשטייגן מיט איר ציר,
מיט איר שיינקייט, מיט איר ציר....

און פֿון פֿורפורנע פֿאַרטיערן פֿלעגן שאַרכן זיך דערהערן,
און די שאַרכן פֿלעגן שרעקן מיין צערעגטעס האַרץ אין מיר;
כ'האַב געשפּילט מיט אַ נחמה שרעק און אומרו פֿון נשמה:
„ס'וואַנדערט אום אַ גאַסט, מסתּמא, און ער קלאַפּט צו מיר אין טיר,
ס'בעט אַ גאַסט, אַ שפעטער, אַפֿרו אין דער שטילער נאַכט ביי מיר,
ס'קלאַפּט אַ גאַסט צו מיר אין טיר“.

און מיט צווייפֿל האַלב באַזיגטן, מיט מיין פּחד מיין דערשטיקטן
האַב איך שטיל געזאַגט: „זייט מוחל, ס'איז געווען איך וואַרטן שווער!
„כ'האַב געקלערט מיין אויג פֿאַרמאַכן, און פֿון קלאַפּ פֿון צופּיל שוואַכן
נישט געקענט האָב איך דערוואַכן,“ — און איך עפֿן אויף די טיר
נאַכט אַרום און גאַרנישט מער.

כ'בין פֿאַרווונדערט שטיין געבליבן מיט אַ בליק פֿאַרגליווערט-טריבן,
פֿול מיט טרוימען, מיט חלומות — ווייט פֿון ערדישן באַגער;
ס'האַט די נאַכט קיין קלאַנג פֿאַרלאָרן, נישט געשענקט קיין ענטפֿער קלאַרן
נאָר דעם נאָמען פֿון לענאָרן האָט אַרויסגעמורמלט ווער;
דאָס האָב איך שטיל געפֿליסטערט, און דאָס עכאָ באַלד נאָך מיר
עכאָ נאָר, און גאַרנישט מער.

כ'קער זיך אומעט אין מיין חדר, — און איך ציטער אויף: כסדר
הערן ווידער זיך די קלאַנגען אַבער קלאַרער, מער און מער;
„ס'האַט צעבראַכן זיך אין שפּליטער עפעס וואָס אין דעם געווייטער,
ס'האַט געגעבן וואָס אַ ציטער הינטער פֿענצטער-לאַדנס שווער;
פֿון דעם ווינט, מסתּמא, שטאַמען אַט די קלאַנגען, וואָס איך הער,

ס'איז א ווינט, און גארנישט מער.

און די פֿענצטער עפֿן שנעל איך, — און א שוואַרצער ראָב פֿאַמעלעך קומט אַרײַן פֿון הינטער לאַדנס, קומט אַ שטאַלצער ראָב צו מיר, נישט קיין נויג זיך מיט די גלידער, ווי אַ לאַרד אַ שטאַלן-סאַלידער פֿאַכט די פֿליגל אויף, אַ מידער, טוט זיך פֿרעכטיק שײַן אַ ריר, צו פֿאַלאַדעס ביזסט פֿאַרפֿלייט ער, וואָס געווען איז אויף מיין טיר און ער זעצט זיך דאָרט אויף איר.

כ'האָב פֿון טרויער באַלד דערוואַכט זיך, און נישט ווילנדיק צעלאַכט זיך, ווען דערווען האָב איך דעם פֿויגל פֿון אַן אַלטן ווייטן דור... „ס'איז דיין קאַפּ, ווי אַ צעפֿליקטער, און אַ לעכערלעכער בליקט ער, זאָג מיר: דאָרט, אין נאַכט פֿאַרשטיקטער, וווּ דער חושך קיניגט נאָר, ווי געהייסן האָסטו דאָרטן, וווּ דער חושך קיניגט נאָר? ענטפֿערט יענער „געווערמאָר“.

נאָר דער קלאַנג פֿון וואָרט פֿון קלאַרן האָט פֿאַרווינדערונג געבאַרן, ווייל דער אינהאַלט פֿון דעם ענטפֿער איז געוועזן גארנישט קלאַר. און נישט איך, נישט איך אַליין נאָר, נישט געגלויבט אין דעם וואַלט קיינער, אין דער גאַנצער וועלט קיין איינער, אַז אַ ראָב אַ שוואַרצער גאָר האָט געזעצט זיך אויף דער טיר, און רעדט אַן מאַטערניש און קלאַר און מען רופֿט אים „געווערמאָר“.

און ער חזרט אַלין מיט צאָרן יענעם ענטפֿער דעם נישט קלאַרן, און עס דוכט: די גאַנצע זעלע גיסט ער אויס אין „געווערמאָר“ האָט די פֿליגל נישט צעלאַזן, מיט קיין פֿעדער נישט געבלאַזן, און געזאָגט האָב איך: „פֿאַרלאַזן האָבן פֿריינט מיך לאַנגע יאָר, מאַרגן וועט ער אויך פֿאַרשווינדן, ווי די האַפֿענונגען אין וואָר!“ ענטפֿערט יענער „געווערמאָר“.

ר'האַט געענטפֿערט גאַנץ געלונגען, און אַ שרעק האָט מיך באַצווונגען; ר'איז געוויס געווען ביי איינעם, ווער געקענט האָט צרות נאָר, וועמען פֿריידן פֿלעגן ווייכן, וועמענס פֿיין מען קען פֿאַרגלייכן צו דעם דראַנג פֿון פֿרילינגס-טייכן, און זיין ייאוש האָט ער קלאַר אויסגעגאָסן אין אַ ניגון וועגן גליק, וואָס וועט שוין גאָר נישט צעשטראַלן „געווערמאָר“.

און אין שטילערע מינוטן מיט אַ שמייכל אַ באַרוטן האָב איך צוגערוקט מיין שטול דאָן צו מיין ווינדערלעכער פֿאַר, און, גענויגט צום סאַמעט צאָרטן, האָב איך אַלין, דערפֿילט מיט וואָרטן, שטיל געטרוימט מיין טרוים געגאָרטן: „ס'איז אַ ראָב אַ שוואַרצער נאָר. אָבער וואָס-זשע לאַזט ער הערן מיט דעם שוואַרצן „געווערמאָר“, מיט דעם שרעקלעך „געווערמאָר“.

שטיי! אַ טונקל נעמט זיך זייען, און עס דוכט זיך פֿליגל ווייען. צי מיט קטורת קומט אַ שרף פֿון דעם ווייטן הימל-באָר? און אין נעפֿלדיקע פֿריידן שריי איך אויס: „פֿאַרצייט מיר ליידין!

ס'הייסט דער בורא פֿון גן־עדן, ס'זאל פֿאָרגעסן מיין לענאָר,
טרינקט־זשע, טרינקט־זשע שנעל די טרייסטן, און פֿאָרגעסט אָן מיין לענאָר!
ענטפֿערט יענער: „נעווערמאָר“.

שרי איך אויס אָן אומבאַרוטער: „ביסט אַ ראָב, צי אַ נישט־גוטער,
איך באַשווער דיך מיט דעם הימל, וואָס פֿאַרמאַכט איז פֿילע יאָר;
מוזט מיך איצט דעם סוד אַנטשיידן, צי דאָרט ווייט אין דעם גן־עדן
וועל איך זען זי נאָך אין פֿריידן, זי — וואָס איז אין כּרובֿים־כּאָר.
זי, וואָס דאָרט אין ווייטע הימלען רופֿט מען שטענדיק זי לענאָר?
ענטפֿערט יענער: „נעווערמאָר“.

און כ'בין שרייענד, אויפֿגעשטאַנען: שנעל אַוועק, אַוועק פֿון דאַנען!
קער צוריק אין דיין מלוכה, וווּ דער חושך קיניגט נאָר,
כ'ליד נישט, ניין, קיין פֿאַלשן האַרצן, ווי דיין פֿעדער — אַזאַ שוואַרצן,
אַ, פֿאַרשווינד־זשע, גייסט פֿון שמאַרצן! כ'וויל דאָ בלייבן איינזאַם גאָר!
נעם אַרויס דיין שאַרפֿן שנאָבל פֿון מיין האַרץ, וווּ פיין איז נאָר!
ענטפֿערט יענער: „נעווערמאָר“.

און פֿון דעמאָלט אָן ביז איצטער אין דער הייך ביי טיר אַלץ ויצט ער,
און דעם בלייבן ביוסט פֿאַלאַדעס קלערט ער נישט פֿאַרלאָזן גאָר;
קוקט געהיים ווי ער וואַלט שפּאַטן, ווי אַ כּישוף־דיקער שטן,
ס'שטראַלט דער שימער, ס'פֿאַלט דער שאַטן, ציטערט שטום שוין נישט איין יאָר,
און מיין זעלע פֿון דעם שאַטן, וועלכער ציטערט נישט איין יאָר,
וועט נישט אויפֿשטיין „נעווערמאָר“.